

شهروندی محیط‌زیستی و تحلیل رفتار شهروندی در شهر قزوین*

دکتر ناصر برک‌پور**، مهندس فاطمه جهان‌سیر***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۱/۲۵، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۴/۰۹/۳۰

چکیده

شهروندی محیط‌زیستی به معنای داشتن دانش، نگرش‌ها و مهارت‌هایی در زمینه محیط‌زیست شهری است، به طوری که این موارد به رفتار طرفدار محیط‌زیست منجر شود. شهروندان با رفتارهای محیط‌زیستی، بیشترین مسئولیت را در قبال محیط شهری و بنابراین حفظ ارزش‌های طبیعی، تاریخی و میراثی آن دارند. این پژوهش، با هدف کلی شناسایی و تحلیل زمینه‌های شکل‌دهنده رفتار محیط‌زیستی شهروندان، در زمره تحقیق‌های پیمایشی و همبستگی قرار می‌گیرد. جامعه آماری آن کلیه شهروندان شهر قزوین هستند که بر اساس فرمول کوکران تعداد اعضای نمونه، ۲۳۳ نفر تعیین شده است. به منظور تحلیل سؤال‌های پرسش‌نامه از آزمون کای‌دو یک‌بعدی و جهت استخراج روابط همبستگی میان متغیرها از آزمون همبستگی اسپیرمن و کروسکال - والیس استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش، بیان‌گر پایین بودن سطح رفتار شهروندی محیط‌زیستی شهروندان است. مهم‌ترین عوامل مؤثر در این موضوع، پایین بودن سطح دانش محیط‌زیستی شهروندان و ناکارآمدی عوامل زیرساختی و قانونی کافی جهت بروز این رفتارها است.

واژه‌های کلیدی

شهروندی محیط‌زیستی، رفتار محیط‌زیستی، شهروندان، شهر قزوین

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری فاطمه جهان‌سیر با عنوان «شناسایی و تحلیل زمینه‌های شکل‌دهنده رفتار زیست‌محیطی شهروندان شهر قزوین» به راهنمایی دکتر ناصر برک‌پور، در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر تهران، در سال ۱۳۹۳ است.

** دانشیار گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر، استان تهران، شهر تهران.

Email: Brakpoo@art.ac.ir

*** کارشناس ارشد برنامه‌ریزی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر، استان تهران، شهر تهران. (مسئول مکاتبات)

Email: fatemejahanseir@yahoo.com